

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

2. října 2019*

„Řízení o předběžné otázce – Občanství Unie – Směrnice 2004/38/ES – Právo pobytu státního příslušníka třetího státu, který je příbuzným v přímé vzestupné linii nezletilých občanů Unie – Článek 7 odst. 1 písm. b) – Podmínka dostatečných prostředků – Prostředky představující příjmy ze zaměstnání vykonávaného bez dokladu o povolení k pobytu a pracovního povolení“

Ve věci C-93/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Court of Appeal in Northern Ireland (odvolací soud Severního Irska, Spojené království) ze dne 15. prosince 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 9. února 2018, v řízení

Ermira Bajratari

proti

Secretary of State for the Home Department,

za přítomnosti:

Aire Centre,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení J.-C. Bonichot, předseda senátu, R. Silva de Lapuerta (zpravodajka), místopředsedkyně Soudního dvora, A. Rosas, L. Bay Larsen a M. Safjan, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: R. Schiano, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 24. ledna 2019,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za E. Bajratari R. Gillenem, solicitor, H. Wilson, BL, a R. Laverym, QC,
- za Aire Centre C. Moynaghem, solicitor, R. Toalem, BL, Gr. Mellon, BL, A. Danes, QC, a A. O’Neillem, QC,
- za vládu Spojeného království F. Shibli a R. Fadoju, jako zmocněnci, ve spolupráci s D. Blundellem, barrister,

* Jednací jazyk: angličtina.

- za českou vládu M. Smolkem a J. Vláčilem, jakož i A. Brabcovou, jako zmocněnci,
- za dánskou vládu J. Nymann-Lindegrenem, jakož i M. Wolff a P. Ngo, jako zmocněnci,
- za nizozemskou vládu M. Bulterman a C. S. Schillemans, jako zmocněnkyněmi,
- za rakouskou vládu zastoupenou původně G. Hessem, poté J. Schmoll, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi E. Montaguti a J. Tomkinem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 19. června 2019,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77, jakož i opravy Úř. věst. 2004, L 229, s. 35, a Úř. věst. 2005, L 197, s. 34; Zvl. vyd. 05/06, s. 46, a oprava Úř. věst. 2011, L 327, s. 70).
- 2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Ermirou Bajratari a Secretary of State for the Home Department (ministerstvo vnitra, Spojené království) ohledně jejího práva pobytu ve Spojeném království.

Právní rámec

- 3 Bod 10 odůvodnění směrnice 2004/38 zní:

„Při výkonu svého práva pobytu by se [...] osoby v počáteční fázi svého pobytu neměly stát nepřiměřenou zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu. Proto by právo pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků delší než tři měsíce mělo podléhat určitým podmínkám.“

- 4 Článek 2 směrnice 2004/38, nadepsaný „Definice“, uvádí:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

- 1) ‚občanem Unie‘ osoba, která je státním příslušníkem některého členského státu;
- 2) ‚rodinným příslušníkem‘:

[...]

- d) předci v přímé linii, kteří jsou vyživovanými osobami, a takové předci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b);
- 3) ‚hostitelským členským státem‘ členský stát, do něhož se občan Unie stěhuje za účelem výkonu svého práva volného pohybu a pobytu.“

- 5 Článek 3 této směrnice, nadepsaný „Oprávněné osoby“, v odstavci 1 stanoví:

„Tato směrnice se vztahuje na všechny občany Unie, kteří se stěhují do jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, nebo v takovém členském státě pobývají, a na jejich rodinné příslušníky ve smyslu čl. 2 bodu 2, kteří je doprovázejí nebo následují.“

- 6 Článek 7 odst. 1 této směrnice, nadepsaný „Právo pobytu po dobu delší než tři měsíce“, zní takto:

„Všichni občané Unie mají právo pobytu na území jiného členského státu po dobu delší než tři měsíce, pokud:

- a) jsou v hostitelském členském státě zaměstnanými osobami nebo osobami samostatně výdělečně činnými; nebo
- b) mají pro sebe a své rodinné příslušníky dostatečné prostředky, aby se po dobu svého pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu, a jsou účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika; nebo
- c) – jsou zapsáni u soukromého či veřejného subjektu, akreditovaného nebo financovaného hostitelským členským státem v souladu s jeho právními předpisy nebo správní praxí z prvotního důvodu studia, včetně odborné přípravy, a
 - jsou účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika, a prohlášením nebo jiným podobným prostředkem podle své volby ujistí příslušný vnitrostátní orgán, že mají dostatečné prostředky pro sebe a své rodinné příslušníky, aby se po dobu jejich pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu; nebo
- d) jsou rodinnými příslušníky doprovázejícími nebo následujícími občana Unie, který splňuje podmínky uvedené v písmenech a), b) nebo c).“

- 7 Článek 14 uvedené směrnice, nadepsaný „Zachování práva pobytu“, v odstavci 2 stanoví:

„Občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům náleží právo pobytu stanovené v člancích 7, 12 a 13, dokud splňují podmínky uvedených ustanovení.

[...]“

- 8 Článek 27, který je součástí kapitoly VI směrnice 2004/38, nadepsané „Omezení práva vstupu a práva pobytu z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví“, v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. S výhradou této kapitoly smějí členské státy omezit svobodu pohybu a pobytu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků bez ohledu na státní příslušnost z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví. Tyto důvody nesmějí být uplatňovány k hospodářským účelům.

2. Opatření přijatá z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby. Předchozí odsouzení pro trestný čin samo o sobě přijetí takových opatření neodůvodňuje.

Osobní chování dotyčného jednotlivce musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Odůvodnění, která přímo nesouvisí s dotyčnou osobou nebo souvisejí s generální prevencí, nejsou přípustná.“

Skutkové okolnosti sporu v původním řízení a předběžné otázky

- 9 Žalobkyně v původním řízení, E. Bajratari, albánská státní příslušnice, bydlí od roku 2012 v Severním Irsku.
- 10 Manžel žalobkyně v původním řízení, p. Bajratari, rovněž albánský státní příslušník s bydlištěm v Severním Irsku, byl držitelem dokladu o povolení k pobytu, který jej opravňoval pobývat ve Spojeném království v období od 13. května 2009 do 13. května 2014. Tento doklad o povolení k pobytu mu byl vydán na základě předchozího vztahu s pí Toal, státní příslušnicí Spojeného království, přičemž jejich vztah skončil na začátku roku 2011. I když v průběhu roku 2011 opustil Spojené království, aby uzavřel manželství s E. Bajratari v Albánii, vrátil se do Severního Irska v průběhu roku 2012. Jeho doklad o povolení k pobytu mu nikdy nebyl odebrán.
- 11 Pár má tři děti, které se všechny narodily v Severním Irsku. První dvě z jejich dětí získaly osvědčení o irské státní příslušnosti.
- 12 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že p. Bajratari vykonával od roku 2009 různé profesní činnosti a že přinejmenším od 12. května 2014, kdy uplynula platnost jeho dokladu o povolení k pobytu, pracuje nezákonně, jelikož nemá doklad o povolení k pobytu a pracovní povolení. Kromě toho je třeba poznamenat, že žádný rodinný příslušník se nikdy nepřestěhoval ani nikdy nebydlel v jiném členském státě Unie a že jedinými prostředky, které má rodina k dispozici, jsou příjmy p. Bajratariho.
- 13 Po narození jejího prvního dítěte E. Bajratari podala dne 9. září 2013 u Home Office (ministerstvo vnitra, Spojené království) žádost o uznání odvozeného práva pobytu podle směrnice 2004/38, přičemž odkázala na svůj statut osoby pečující o dítě, které je občanem Unie, a uvedla, že odmítnutí vydat jí doklad o povolení k pobytu by její dítě zbavilo jeho práv jakožto občana Unie.
- 14 Tato žádost byla zamítnuta rozhodnutím Secretary of State for the Home Department (ministr vnitra) ze dne 28. ledna 2014 ze dvou důvodů, a to zaprvé že E. Bajratari není „rodinným příslušníkem“ ve smyslu směrnice 2004/38 a zadruhé že její dítě nesplňuje podmínku finanční samostatnosti stanovenou v čl. 7 odst. 1 písm. b) této směrnice. Podmínka týkající se „zdravotního pojištění, kterým jsou kryta všechna rizika“, nebyla nicméně zpochybněna.
- 15 Dne 8. června 2015 bylo ze strany First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [soud prvního stupně (senát pro přistěhovalectví a azyl), Spojené království] zamítnuto odvolání, které E. Bajratari podala proti rozhodnutí Home Office (ministerstvo vnitra). Dne 6. října 2016 Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [Vrchní soud (senát pro přistěhovalectví a azyl), Spojené království] zamítl druhé odvolání E. Bajratari. Posledně uvedená tedy podala ke Court of Appeal in Northern Ireland (odvolací soud pro Severní Irsko, Spojené království) žádost o povolení podat kasační opravný prostředek proti rozsudku Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) [Vrchní soud (senát pro přistěhovalectví a azyl)].
- 16 Předkládající soud poznamenává, že Soudní dvůr již dříve rozhodl, že požadavek stanovený v čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38, podle něhož musí mít občan Unie dostatečné prostředky, je splněn, pokud jsou uvedenému občanovi k dispozici, a že neexistuje požadavek ohledně původu těchto prostředků (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. října 2004, Zhu a Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, bod 30, jakož i ze dne 10. října 2013, Alokpa a Moudoulou, C-86/12, EU:C:2013:645, bod 27). Uvedený soud však konstatuje, že Soudní dvůr nerozhodl konkrétně o otázce, zda je třeba zohlednit příjmy ze zaměstnání, které je podle vnitrostátního práva nezákonné.

17 Za těchto podmínek se Court of Appeal in Northern Ireland (odvolací soud pro Severní Irsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Mohou příjmy ze zaměstnání, které je podle vnitrostátního práva nezákonné, zcela nebo částečně prokázat dostupnost dostatečných prostředků ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. b) [směrnice 2004/38]?
- 2) V případě kladné odpovědi, lze splnit podmínky požadavku čl. 7 odst. 1 písm. b) [uvedené směrnice], pokud je zaměstnání považováno za nejisté výhradně z důvodu jeho nezákonné povahy?“

K předběžným otázkám

K přípustnosti

- 18 Vláda Spojeného království uvádí, že po podání této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce byla prvním dvěma dětem E. Bajratari odňata irská státní příslušnost, takže již nemají občanství Unie, ani práva, která z něj vyplývají. V této souvislosti tato vláda uplatňuje, že problematika vznesená v předběžných otázkách se stala čistě hypotetickou, a Soudní dvůr proto musí odmítnout na tyto otázky odpovědět.
- 19 Ermira Bajratari a Aire Centre upřesňují, že byla podána soudní žaloba za účelem napadení rozhodnutí irských orgánů o zrušení občanství prvních dvou dětí E. Bajratari a že se jí v současné době zabývá High Court (Vrchní soud, Irsko).
- 20 V tomto ohledu je třeba uvést, že je věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jenž musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, aby s ohledem na konkrétní okolnosti věci posoudil jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání rozsudku, tak relevanci otázek, které Soudnímu dvoru klade. Proto, týkají-li se položené otázky výkladu unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout. Odmítnutí rozhodnout o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem ze strany Soudního dvora je možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 27. června 2019, Azienda Agricola Barausse Antonio e Gabriele, C-348/18, EU:C:2019:545, bod 26 a citovaná judikatura).
- 21 V projednávané věci ze skutečností obsažených ve spise předloženém Soudnímu dvoru vyplývá, že E. Bajratari bylo povoleno napadnout prostřednictvím soudního přezkumu rozhodnutí, která prohlašují osvědčení o irské státní příslušnosti jejích prvních dvou dětí za neplatná.
- 22 Kromě toho žádná ze skutečností uvedených ve spise neumožňuje konstatovat, že tato rozhodnutí jsou konečná.
- 23 V návaznosti na žádost o objasnění, kterou Soudní dvůr zaslal na základě článku 101 svého jednacího řádu předkládajícímu soudu, tento soud kromě toho upřesnil, že i když je možné, že se spor v původním řízení stane bezpředmětným z důvodu ztráty irské státní příslušnosti obou dotčených dětí, v současnosti nadále trvá a zůstává relevantní.
- 24 Za těchto podmínek je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce třeba prohlásit za přípustnou.

K věci samé

- 25 Podstatou obou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38 musí být vykládán v tom smyslu, že nezletilý občan Unie má dostatečné prostředky, aby se během svého pobytu nestal nepřiměřenou zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu, i když tyto prostředky pocházejí z příjmů ze zaměstnání vykonávaného nezákonně jeho otcem, státním příslušníkem třetího státu, jenž v tomto členském státě není držitelem dokladu o povolení k pobytu a pracovního povolení.
- 26 Úvodem je třeba připomenout, že co se týče občanů Unie narozených v hostitelském členském státě, kteří nikdy nevyužili práva na volný pohyb, jako jsou první dvě děti E. Bajratari, Soudní dvůr již rozhodl, že tito občané Unie jsou oprávněni dovolávat se čl. 21 odst. 1 SFEU a ustanovení přijatých k jeho provedení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. září 2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, bod 42 a 43, jakož i citovaná judikatura).
- 27 Z toho plyne, že čl. 21 odst. 1 SFEU a směrnice 2004/38 v zásadě přiznávají prvním dvěma dětem E. Bajratari právo pobytu ve Spojeném království.
- 28 Je však třeba rovněž připomenout, že podle článku 21 SFEU je právo pobývat na území členských států přiznáno každému občanu Unie „s výhradou omezení a podmínek stanovených ve Smlouvách a v opatřeních přijatých k jejich provedení“ (rozsudek ze dne 30. června 2016, NA, C-115/15, EU:C:2016:487, bod 75).
- 29 Takovými omezeními a podmínkami jsou zvláště podmínky a omezení stanovené v čl. 7 odst. 1 směrnice 2004/38 a zejména podmínka disponování dostatečnými prostředky, aby se po dobu svého pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu, a zdravotního pojištění, kterým jsou kryta všechna rizika, ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. b) této směrnice (rozsudek ze dne 30. června 2016, NA, C-115/15, EU:C:2016:487, bod 76).
- 30 Pokud jde zejména o podmínku týkající se dostatečnosti prostředků uvedenou v čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38, Soudní dvůr již rozhodl, že ačkoli občan Unie musí mít dostatečné prostředky, nestanoví unijní právo ani sebemenší požadavek na původ těchto prostředků, které mohou být poskytovány například státním příslušníkem třetího státu, který je rodičem dotyčných nezletilých občanů Unie (rozsudek ze dne 13. září 2016, Rendón Marín, C-165/14, EU:C:2016:675, bod 48 a citovaná judikatura).
- 31 Skutečnost, že prostředky, jichž se nezletilý občan Unie hodlá dovolávat pro účely čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38, pocházejí z příjmů, jež jeho rodič, který je státním příslušníkem třetí země, získal ze zaměstnání vykonávaného v hostitelském členském státě, nebrání tomu, aby podmínka týkající se dostatečných prostředků, která je stanovena v uvedeném ustanovení, mohla být považována za splněnou (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. července 2015, Singh a další, C-218/14, EU:C:2015:476, bod 76).
- 32 Je třeba ověřit, zda tento závěr platí rovněž tehdy, když rodič nezletilého občana Unie nemá v hostitelském členském státě doklad o povolení k pobytu a pracovní povolení.
- 33 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že ze znění čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38 nelze nijak dovodit, že pro účely tohoto ustanovení lze zohledňovat pouze příjmy ze zaměstnání vykonávaného státním příslušníkem třetího státu, který je rodičem nezletilého občana Unie, za držení dokladu o povolení k pobytu a pracovního povolení.

- 34 Uvedené ustanovení se totiž omezuje na požadavek, aby dotyční občané Unie měli dostatečné prostředky, aby se během svého pobytu nestali nepřiměřenou zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu, aniž stanoví jakoukoli další podmínku, zejména pokud jde o původ těchto prostředků.
- 35 Kromě toho je třeba připomenout, že jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, vzhledem k tomu, že právo na volný pohyb je jako základní zásada unijního práva obecným pravidlem, musí být podmínky stanovené v čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38 vykládány při dodržení omezení stanovených unijním právem a v souladu se zásadou proporcionality (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. září 2013, Brey, C-140/12, EU:C:2013:565, bod 70 a citovaná judikatura).
- 36 Dodržování této zásady znamená, že vnitrostátní opatření přijatá při uplatňování podmínek a omezení stanovených v tomto ustanovení musí být vhodná a nezbytná k dosažení sledovaného cíle (v tomto smyslu, pokud jde o nástroje unijního práva předcházející směrnici 2004/38, viz rozsudek ze dne 23. března 2006, Komise v. Belgie, C-408/03, EU:C:2006:192, bod 39 a citovaná judikatura), a to ochrany veřejných financí členských států (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. července 2015, Singh a další, C-218/14, EU:C:2015:476, bod 75 a citovaná judikatura).
- 37 V tomto ohledu je pravda, že pokud příjmy, které má nezletilý občan Unie k pokrytí svých vlastních potřeb a potřeb svých rodinných příslušníků v průběhu svého pobytu v hostitelském členském státě, pocházejí z příjmů plynoucích z práce vykonávané v tomto členském státě jeho rodičem, státním příslušníkem třetího státu, který nemá doklad o povolení k pobytu a pracovní povolení, je – vzhledem k jeho nejisté situaci z důvodu protiprávnosti jeho pobytu – riziko, že dojde ke ztrátě dostatečných prostředků a že se tento nezletilý občan Unie stane zátěží pro systém sociální pomoci, vyšší.
- 38 Z tohoto hlediska by vnitrostátní opatření, které spočívá ve vyloučení takových příjmů z pojmu „dostatečných prostředků“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38, zajisté umožnilo dosažení cíle sledovaného tímto ustanovením.
- 39 Je však třeba zdůraznit, že za účelem ochrany oprávněných zájmů hostitelského členského státu směrnice 2004/38 obsahuje ustanovení umožňující posledně jmenovanému státu, aby v případě, že ztráta finančních prostředků skutečně nastane, jednal s cílem zabránit tomu, aby se osoba mající právo pobytu stala zátěží pro veřejné finance uvedeného členského státu.
- 40 Konkrétně podle čl. 14 odst. 2 směrnice 2004/38 je právo občanů Unie a jejich rodinných příslušníků pobývat na území hostitelského členského státu na základě článku 7 této směrnice zachováno pouze za předpokladu, že tito občané a jejich rodinní příslušníci splňují podmínky uvedené v tomto ustanovení (rozsudek ze dne 16. července 2015, Singh a další, C-218/14, EU:C:2015:476, bod 57).
- 41 Článek 14 směrnice 2004/38 tedy umožňuje hostitelskému členskému státu kontrolovat, zda občané Unie a jejich rodinní příslušníci, kteří mají právo pobytu, splňují podmínky stanovené v tomto ohledu směrnicí 2004/38 po celou dobu svého pobytu.
- 42 Za těchto podmínek by výklad podmínky týkající se dostatečnosti prostředků, která je uvedena v čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38, v tom smyslu, že se nezletilý občan Unie nemůže pro účely tohoto ustanovení dovolávat příjmů pocházejících ze zaměstnání vykonávaného v hostitelském členském státě nezákonně jeho rodičem, státním příslušníkem třetího státu, jenž v tomto členském státě není držitelem dokladu o povolení k pobytu a pracovního povolení, k této podmínce doplnil požadavek týkající se původu prostředků poskytovaných tímto rodičem, což by představovalo nepřiměřený zásah do výkonu základního práva volného pohybu a pobytu dotyčného nezletilého občana Unie zaručeného článkem 21 SFEU, jenž není k dosažení sledovaného cíle nezbytný.

- 43 V projednávané věci z vyjádření E. Bajratari vyplývá, že od roku 2009 byl p. Bajratari zaměstnán ve Spojeném království nejprve jako vedoucí kuchyně v restauraci a poté od února 2018 jako zaměstnanec mycí linky na čerpací stanici.
- 44 Ermira Bajratari ostatně na jednání potvrdila, aniž to vláda Spojeného království zpochybnila, že příjmy ze zaměstnání, které p. Bajratari nadále vykonával navzdory uplynutí doby platnosti jeho průkazu o povolení k pobytu, podléhaly daním a odvodům do systému sociálního zabezpečení.
- 45 Konečně ve spise, který má Soudní dvůr k dispozici, nic nenasvědčuje tomu, že během posledních deseti let děti E. Bajratari využily sociální pomoci ve Spojeném království. Jak navíc vyplývá i z bodu 14 tohoto rozsudku, podmínka týkající se zdravotního pojištění, kterým jsou kryta všechna rizika, uvedená v čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38, není v projednávané věci zpochybněna.
- 46 Vnitrostátní opatření, které orgánům dotyčného členského státu umožňuje odeprít právo pobytu nezletilému občanovi Unie z důvodu, že prostředky, kterých se hodlá dovolat pro účely čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38, pocházejí ze zaměstnání vykonávaného jeho rodičem, který je státním příslušníkem třetího státu, jenž není držitelem dokladu o povolení k pobytu a pracovního povolení, ačkoli tyto prostředky tomuto občanovi Unie umožňují po dobu deseti let pokrývat své vlastní potřeby a potřeby svých rodinných příslušníků, aniž by musel využít systému sociální pomoci tohoto členského státu, přitom zjevně překračuje meze toho, co je nezbytné k ochraně veřejných financí uvedeného členského státu.
- 47 Navíc by výklad podmínky týkající se dostatečné povahy takových prostředků, jak je uveden v bodě 42 tohoto rozsudku, byl v rozporu s cílem sledovaným směrnicí 2004/38, jímž je, jak vyplývá z ustálené judikatury, usnadnit výkon základního a osobního práva svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, které čl. 21 odst. 1 SFEU přiznává přímo občanům Unie, a posílit uvedené právo (rozsudek ze dne 18. prosince 2014, McCarthy a další, C-202/13, EU:C:2014:2450, bod 31 a citovaná judikatura).
- 48 Z výše uvedeného vyplývá, že skutečnost, že příjmy, jichž se nezletilý občan Unie hodlá dovolávat pro účely čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38, pocházejí z příjmů jeho rodiče, státního příslušníka třetího státu, ze zaměstnání v hostitelském členském státě, nebrání tomu, aby bylo možno podmínku týkající se dostatečnosti příjmů považovat za splněnou, i když tento rodič není v tomto členském státě držitelem dokladu o povolení k pobytu a pracovního povolení.
- 49 Vláda Spojeného království se rovněž dovolává důvodů týkajících se zachování veřejného pořádku za účelem odůvodnění omezení práva pobytu nezletilého občana Unie vyplývajícího z vyloučení příjmů ze zaměstnání vykonávaného v tomto členském státě jeho rodičem, státním příslušníkem třetího státu, který není držitelem dokladu o povolení k pobytu a pracovního povolení ve Spojeném království, z pojmu „dostatečné prostředky“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38.
- 50 V tomto ohledu je třeba připomenout, že jako odůvodnění výjimky z práva pobytu občanů Unie nebo jejich rodinných příslušníků musí být pojem „veřejný pořádek“ chápán restriktivně tak, že jeho rozsah nemohou členské státy určovat jednostranně bez kontroly ze strany unijních orgánů (rozsudek ze dne 13. září 2016, CS, C-304/14, EU:C:2016:674, bod 37 a citovaná judikatura).
- 51 Soudní dvůr v této souvislosti rozhodl, že pojem „veřejný pořádek“ předpokládá v každém případě kromě narušení společenského pořádku, které představují všechna porušení práva, existenci skutečného, aktuálního a dostatečně závažného ohrožení některého ze základních zájmů společnosti (rozsudek ze dne 13. září 2016, CS, C-304/14, EU:C:2016:674, bod 38).
- 52 S ohledem na okolnosti věci v původním řízení je přitom třeba konstatovat, podobně jako to učinil generální advokát v bodě 78 svého stanoviska, že nejsou v projednávané věci splněny podmínky vyžadované pro odůvodnění omezení práva na základě důvodů veřejného pořádku, pokud jde o pobyt

prvních dvou dětí E. Bajratari, vyplývajícího z vyloučení příjmů z pracovní činnosti, kterou jejich otec vykonával nezákonně, z pojmu „dostatečné prostředky“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38.

- 53 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na položené otázky odpovědět tak, že čl. 7 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/38 musí být vykládán v tom smyslu, že nezletilý občan Unie má dostatečné prostředky, aby se během svého pobytu nestal nepřiměřenou zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu, i když tyto prostředky pocházejí z příjmů ze zaměstnání vykonávaného nezákonně jeho otcem, státním příslušníkem třetího státu, jenž v tomto členském státě není držitelem dokladu o povolení k pobytu a pracovního povolení.

K nákladům řízení

- 54 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 7 odst. 1 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS musí být vykládán v tom smyslu, že nezletilý občan Unie má dostatečné prostředky, aby se během svého pobytu nestal nepřiměřenou zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu, i když tyto prostředky pocházejí z příjmů ze zaměstnání vykonávaného nezákonně jeho otcem, státním příslušníkem třetího státu, jenž v tomto členském státě není držitelem dokladu o povolení k pobytu a pracovního povolení.

Podpisy.